

Accountantscontrole op rechtmatigheid van aanbestedingen

Evelien van Buuren & Sahar Orwa

'Het KED'

- Kenniscentrum Europa Decentraal
- Informeren en adviseren over Europees recht en beleid
- Helpdesk
- Nieuwsbrief 'De Europese Ster'
- Presentaties

Vraag

In onze organisatie beantwoorden we dus helpdeskvragen. Dit doen we met 8 adviseurs. Gok eens, hoeveel helpdeskvragen denken jullie dat wij in een jaar krijgen?

We krijgen zo'n 600 vragen per jaar en de meeste vragen in onze helpdesk gaan over staatssteun en aanbesteden.

Accountantscontrole

- Aanbestedende diensten uitgaven verantwoorden
- Sinds 1 januari 2023 extra verplichting
- Rechtsmatigheidsverantwoording
- Inkoop- en aanbestedingsproces
- Financiële rechtmatigheid

Wat doet de accountant?

- Checken of de financiële regelgeving wordt gevolgd
- Oordeel getrouwheid en rechtmatigheid
- Oordeel rechtmatige totstandkoming

Vraag

Welke oordelen kan de accountant geven over de jaarrekening?

De accountant kan vier soorten oordelen geven:

- De goedkeurende verklaring
- De verklaring met beperking
- De verklaring van oordeelonthouding
- De afkeurende verklaring

Vraag

Stel er is sprake van een meerjarig inkoopcontract dat onterecht niet Europees is aanbesteed. Vorig jaar heeft de accountant dit als fout aangemerkt, maar het contract is tussentijds niet ontbonden. Levert dat voor het lopende verslagjaar wederom onrechtmatigheid en dus een afkeurende verklaring op?

Verplichtingen van de gemeenten

- Verplichting colleges van burgemeester & wethouders
- Controle en verslaglegging
- Rechtmatigheidsverantwoording bestaat uit:
 - Begrotingscriterium
 - Voorwaardencriterium
 - Misbruik en oneigenlijk gebruik

Vraag

Wat zouden volgens jullie nuttige maatregelen zijn om te nemen en zo te voldoen aan de rechtmatigheidscontrole?

Gemeenten kunnen meerdere maatregelen nemen om te voldoen aan de rechtmatigheidsverantwoording. Hier gaat het om twee hoofdonderwerpen:

1. De voorbereidingsfase
2. De overeenkomst

Vraag

Hebben jullie een idee wat de meest voorkomende valkuilen zijn?

Top vijf geconstateerde onvolkomenheden door accountants:

- De keuze voor de juiste aanbestedingsprocedure (nationaal of Europees)
- Het verlengen van contracten
- De inhuur van personeel en derden
- De interne beheersing van het inkoopbeleid
- De inkoop van ICT

Valkuilen: Keuze voor de juiste aanbestedingsprocedure

- Verplicht om keuze te motiveren
- Zorgvuldige raming = rechtmatige keuze
- Uitgangspunten accountant:
 - ❑ De drempelwaarde is exclusief btw
 - ❑ Alle mogelijke opties en verlengingen moeten in de geraamde waarde worden betrokken
 - ❑ Voor overheidsopdrachten voor bepaalde tijd geldt: de maandelijkse last x looptijd
 - ❑ Voor overheidsopdrachten voor onbepaalde tijd geldt: de maandelijkse last x 48 maanden
 - ❑ Een raamovereenkomst voor onbepaalde tijd is onrechtmatig

Valkuilen: Het stilzwijgend verlengen van contracten

- Raming van de opdracht
- Boven EU drempelbedrag; andere partijen
- Geen specifieke eisen duur contract
- Onrechtmatig lang buiten de markt houden van opdrachten

Valkuilen: Inhuur van personeel en derden

- Volledig aanbestedingsregime van toepassing
- Accountant: voormalige uitzondering IIB-diensten
- Raamovereenkomst
- Diverse organisaties, DAS
- Diverse opdrachten of individuele opdracht?

Valkuilen: De interne beheersing van het inkoopbeleid

- Documentatie niet op orde of uitvoering niet voldoende gemonitord
- Bestedingen, contracten, looptijden en contractafspraken
- Accountant is fan van eigen inkoopbeleid

Valkuilen: Inkoop ICT

- Vendor lock in
- Opdrachten alsnog in de markt zetten
- Accountant: laten zien welke maatregelen zijn genomen

Valkuilen: Afwijken van eigen inkoopbeleid

- Inkoopbeleid onderdeel van accountantscontrole
- Accountant: denk hier goed over na

Valkuilen: Raamovereenkomsten

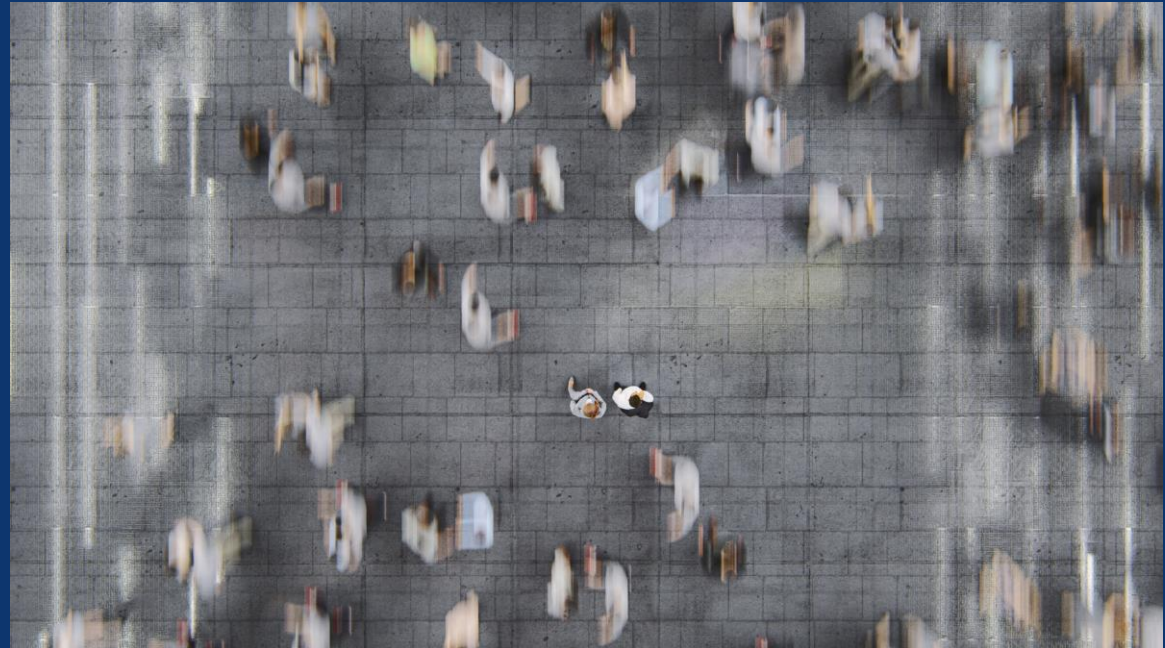
- Anders dan goedkeurende verklaring? Maak gebruik van raamovereenkomsten
- Niet afzonderlijk maar gebundeld in de markt zetten van opdrachten

Stellingen

1. Zonder een grondige accountantscontrole van aanbestedingen kunnen gemeenten zich schuldig maken aan financiële misstanden en gebrek aan verantwoording.
2. De rol van de accountant reikt verder dan alleen financiële inspectie; ze spelen ook een belangrijke rol bij het beoordelen van inhoudelijke keuzes en beslissingen tijdens het inkoop- en aanbestedingsproces.
3. Rechtmatigheid moet soms wijken voor doelmatigheid.

Wat zien wij in de praktijk?

- Wezenlijke wijziging
- Subsidie of inkoop
- Werk of dienst
- Bepalen van de waarde

Bedankt!

- Vragen?
- Behoeftte aan advies?